

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	รูปแบบการบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดซิกซ์ซิกม่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชื่อนักศึกษา	นฤมล แจ่มกิจ
รหัสประจำตัว	54B74650112
ปริญญา	ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.ศักดา สถาพรจนา
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ คชสิทธิ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพความเป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และ 3) เพื่อตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นวิจัยประเภทวิจัยและพัฒนาโดยใช้แนวทางการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ วิธีดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยการศึกษาเอกสาร เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่แบบศึกษาเอกสาร มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.80-1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพความเป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 380 คน โดยเปิดตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามที่มีดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็น และการทดสอบค่าที ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาภาคสนามในสถานศึกษาปฏิบัติที่ดี 3 แห่ง โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.80-1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ขั้นตอนที่ 3 การยกร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การตรวจสอบเชิงคุณลักษณะ ด้วยการสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือได้แก่ แบบสัมภาษณ์ มีความค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 2) การตรวจสอบเชิงปริมาณ ด้วยวิธีการประเมินรูปแบบ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 380 คน โดยเปิดตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือ ได้แก่ แบบประเมินรูปแบบมีดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ

ขั้นตอนที่ 4 แก้ไขปรับปรุงและพัฒนาเป็นรูปแบบฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพความเป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า 1.1) สภาพความเป็นจริงของการบริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย

สูงสุดได้แก่ ระบบย่อยด้านคน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.75) รองลงมา ระบบย่อยด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.74) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.78) 1.2) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.26) รองลงมา ได้แก่ ระบบย่อยด้านโครงสร้าง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.65) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการวัดและรวบรวมข้อมูล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.55) 1.3) การเปรียบเทียบสภาพความเป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า สภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าสภาพที่เป็นจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกด้านทุกรายการ 1.4) ความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า พบว่า รายการที่มีค่า PNI สูงสุด ได้แก่ ด้านการวัดและรวบรวมข้อมูล (0.37) รองลงมา คือ การวิเคราะห์ (0.33) และรายการที่มีค่า PNI ต่ำที่สุด ได้แก่ ระบบย่อยด้านเป้าประสงค์ขององค์กร (0.17)

2) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการบริหารแบบซิกซ์ ซิกม่า หลักการของการบริหารแบบซิกซ์ ซิกม่า และบริบทของสถานศึกษา ส่วนที่ 2 ตัวแบบการบริหารแบบซิกซ์ ซิกม่า ประกอบด้วย 2 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1 ขั้นตอนการบริหารแบบซิกซ์ ซิกม่ามี 5 ขั้นตอน 1) การกำหนดขอบเขตของปัญหา 2) การวัดและรวบรวมข้อมูล 3) การวิเคราะห์ 4) การปรับปรุง 5) การควบคุมขยายผล มิติที่ 2 ระบบองค์การมี 5 ระบบย่อย 1) ระบบย่อยด้านเป้าประสงค์ขององค์กร 2) ระบบย่อยด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กร 3) ระบบย่อยด้านคน 4) ระบบย่อยด้านโครงสร้าง 5) ระบบย่อยด้านเทคโนโลยี ส่วนที่ 3 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย 1) การเตรียมการ 2) การนำแผนไปปฏิบัติ 3) การประเมินผล และส่วนที่ 4 เงื่อนไขและข้อจำกัด ประกอบด้วย 1) เงื่อนไขความสำเร็จ 2) เงื่อนไขที่เป็นอุปสรรค

3) การตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิด ซิกซ์ ซิกม่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า

3.1) การตรวจสอบเชิงคุณลักษณะ พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่าสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการบริหารแบบซิกซ์ ซิกม่า หลักการของการบริหารแบบซิกซ์ ซิกม่า และบริบทของสถานศึกษา ส่วนที่ 2 ตัวแบบการบริหารแบบซิกซ์ ซิกม่า ประกอบด้วย 2 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1 ขั้นตอนการบริหารแบบซิกซ์ ซิกม่ามี 5 ขั้นตอน 1) การกำหนดขอบเขตของปัญหา 2) การวัดและรวบรวมข้อมูล 3) การวิเคราะห์ 4) การปรับปรุง 5) การควบคุมขยายผล มิติที่ 2 ระบบองค์การมี 5 ระบบย่อย 1) ระบบย่อยด้านเป้าประสงค์ขององค์กร 2) ระบบย่อยด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กร 3) ระบบย่อยด้านคน 4) ระบบย่อยด้านโครงสร้าง 5) ระบบย่อยด้านเทคโนโลยี ส่วนที่ 3 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ประกอบด้วย 1) การเตรียมการ 2) การวางแผน 3) การนำแผนไปปฏิบัติ 4) การประเมินผล และส่วนที่ 4 เงื่อนไขและข้อจำกัด ประกอบด้วย 1) เงื่อนไขความสำเร็จ 2) เงื่อนไขที่เป็นอุปสรรค

3.2) การตรวจสอบเชิงปริมาณ พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิด ซิกซ์ ซิกม่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.34) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.42) มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.46) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.51)

คำสำคัญ : รูปแบบ การบริหารสถานศึกษา ซิกซ์ซิกม่า

Thesis Title	Model of School Administration According to Six Sigma Concept, under the Primary Educational Service Area Office
Student	Naruemon Changkit
Student ID	54B74650112
Degree	Doctor of Education
Field of Study	Educational Administration
Thesis Advisor	Dr.Sakda Sathapornwachana
Thesis Co-Advisor	Associate Professor Dr.Sombat Kotchasit

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) investigate the actual and desirable states of the school administration under the Primary Education Service Area Office, 2) develop a model of the school administration under the Office of Educational Service Area according to the Six Sigma concept, and 3) validate the model of the school administration under the Office of Primary Education Area according to the Six Sigma concept. This study was a research and development type study that involved a combination of qualitative and quantitative research. It was divided into 4 stages. Stage 1; studying the relevant knowledge to formulate a conceptual framework for the research by using document research with an IOC between 0.80-1.00. The data were analyzed by content analysis. Stage 2; developing the model which consisted of 3 sub-stages: 1) studying the actual and desirable states of the school administration under the Office of the Primary Education Service Area Office. The sample consisted of 380 school administrators. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table. The administrators were selected using multi-stage sampling. The instrument was a questionnaire with an IOC between 0.80-1.00 and a reliability of 0.98. The statistics for the data analysis consisted of mean, standard deviation, analysis of needs and t-test, 2) conducting field studies in the 3 best educational institutes. They were selected purposively. The instrument was an interview with an IOC between 0.80-1.00. The data were analyzed by content analysis 3) drafting the model of the school administration under the office of the Primary Education Service Area according to the Six Sigma concept. Stage 3; validation the model through 2 steps 1) validating the attributes by using a group discussion with 9 experts who were selected purposively. The instrument was an interview with an IOC between 0.80-1.00, and 2) validating the quantitative approach using model evaluation. The sample consisted of 380 school administrators and again the sample size was determined using Krejcie and Morgan's table. They were selected using multi-stage sampling. The instrument was a questionnaire with an IOC between 0.80-1.00 and a reliability of 0.96. The statistics used in the data analysis included mean and standard deviation. Stage 4; revising and developing the complete model.

The research findings were as follows:

1) The study of the actual and desirable states of the school administration under the Office of the Primary Education Service Area revealed that 1.1) the actual state of the school administration was, overall, at a moderate level ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.77). Considering each individual aspect, the highest mean was of the human aspect ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.75) followed by organization environment ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.74), The lowest mean was for the analysis aspect which was at a moderate level ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.78). 1.2) The desirable state of the school administration was, overall, at the highest level ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.42). Considering each individual aspect, the highest mean was for the aspect of model application ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.26) followed by structure ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.65). The lowest mean was for measurement and data which was also at the highest level ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.55). 1.3) the comparisons between the actual and the desirable states revealed that Overall aspects, the desirable states was higher than the actual states at the significance level of 0.05 1.4) The analysis of the priority of need revealed that the highest PINs were for measurement and data gathering (0.37), analysis (0.33), and target (0.17), respectively.

2) The model of the school administration consisted of 4 sections. Section 1; the introduction: it consisted of the objectives, the Six Sigma principles and the school contexts. Section 2; the Six Sigma administration model: it consisted of 2 dimensions (1) the administration with 5 steps 1) limitation of problems, 2) measurement and data gathering, 3) analysis, 4) revision, and 5) control, and (2) the organization system with 5 sub-systems: 1) the objectives, 2) organization environment, 3) human aspect, 4) structure aspect, and 5) technology. Section 3; the application: it consisted of 1) planning, 2) implementation, and 3) evaluation, and section 4; the conditions and limitations: it consisted of 1) success conditions, and 2) obstacle conditions.

3) The validation of the school administration model revealed that 3.1) the attributes consisted of 4 sections. Section 1; the introduction which consisted of the objectives, the Six Sigma principles and the school contexts. Section 2; the Six Sigma administration model which consisted of 2 dimensions (1) the administration with 5 steps: 1) limitation of problems, 2) measurement and data gathering, 3) analysis, 4) revision, and 5) control, and (2) the organization system with 5 sub-systems: 1) the objectives, 2) organization environment, 3) human aspect, 4) structure aspect, and 5) technology. Section 3; 1) preparing 2) planning, 3) implementation, and 4) evaluation, and section 4; conditions and limitations which consisted of: 1) success conditions, and 2) obstacle conditions. 3.2) validating the quantitative approach revealed that all of the aspects were at the highest levels. Ranked in decreasing order they were: accuracy ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.34), appropriateness ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.42). Usefulness ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.46) and possibility ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.51).

Keywords: Model, School Administration, Six Sigma